

Příloha

Část projektu – AFRIKA

Příroda

Afrika je druhý největší světadíl. Tvoří ho 53 nezávislých zemí, malých i velkých. Mezi jinými i Egypt nebo Tunis. V Africe je také ze všech kontinentů nejtepleji. Rovník ji dělí na dvě části. Nil je jednou z nejdelších řek na světě. Protéká velkou částí Afriky. I v Africe je možné najít sníh, leží ale jen na vrcholcích těch nejvyšších hor – Kilimandžára nebo v pohoří Atlas.

Deštný prales

Deštné pralesy se nacházejí kolem rovníku, kde stále prší. Je tady i velké teplo, a proto rostliny i stromy rostou do velké výšky. Vegetace je v nich stále zelená. Žijí zde miliony různých živočichů – papoušci, opice, jaguáři, žáby a hlavně mnoho druhů hmyzu. Typickou rostlinou deštných pralesů je mangovník. Je to jediný strom žijící ze slané vody.

Savana

Po obou stranách deštného pralesa a na jihu kontinentu se rozprostírají savany. Protože jsou dále od rovníku, prší zde méně. Střídají se dvě roční doby – období sucha a deště. Je tu tedy i méně rostlin. Savana je porostlá vysokou trávou, křovinami a nesčetnými stromy – např. akáciemi nebo baobaby.

Baobaby jsou obrovské stromy, jejichž kmen je tak mohutný, že v něm lze i bydlet. V savanách žije i mnoho druhů zvířat. Jedním z nich je i lev – král zvířat. Lvi utvářejí rodinná společenství, kterým se říká smečky. V každé smečce loví především lvice, ale s následující hostinou jim rádi pomůžou i ostatní.

V savanách bydlí i afričtí nosorožci. Mají dva rohy, a pokud se rozčílí, mohou být velmi nebezpeční.

Žirafy jsou nejvyššími zvířaty na světě. Díky své výšce dosáhnou na šťavnaté listí a větvičky stromů, které jsou pro ostatní zvířata příliš vysoko. I když má žirafa tak dlouhý krk, má stejně krčních obratlů jako lidé – sedm. Žirafa má také velmi dlouhý jazyk dosahující délky až 45cm.

Nejtěžší zvíře na souši je slon africký. Sloní mláďata dokážou chodit už hodinu po svém narození. Sloni jsou tak obrovští, protože nikdy nepřestanou úplně růst. Dospělý slon váží skoro 7 tun, což je váha asi 90 dospělých mužů. Jsou velmi dobří plavci a rádi se koupají. Umí do svých chobotů nasát vodu a stříkat ji na sebe. Chobot slonům slouží pro trhání trávy a jiných plodů, uchopování a podávání si předmětů, ale také jako sprcha. Když plavou, zvedají chobot a nasávají jím vzduch. Sloni žijí ve velkých stádech, která vede nejstarší a nejzkušenější slonice.

Ačkoliv hroši jsou obrovská zvířata, jsou vegetariány = býložravci. To znamená, že se živí pouze rostlinami. Proto mají silné zuby a zvláštní žaludek, aby mohli rostliny snadno rozkousat a strávit.

Na savaně také žijí zebry, antilopy nebo krokodýli, kteří se zdržují v blízkosti řek a staří Egypťané je uznávali jako posvátné.

Poušť

Čtvrtinu rozlohy Afriky pokrývá největší poušť světa – Sahara. Na poušti prakticky neprší,

a proto je na ní velké sucho. Některé pouště jsou pokryté vysokými písečnými dunami. Úrodná místa v poušti kolem pramenů nebo studen se nazývají oázy, a často bývají místem odpočinku karavan. I když zde není moc vody a je tady pořádné horko, některé rostliny se těmto podmínkám dokázaly přizpůsobit – např. kaktusy. Ty skladují vodu v dužnatých stoncích, proto vydrží i dlouhé období bez deště. Jejich listy jsou špičaté jehlice, které chrání rostliny před pouštními zvířaty. K živočichům žijícím na poušti patří hadi, štíři, sarančata a velbloudi. Některá zdejší zvířata žijí pod zemí a vylézají jen v noci.

Tuhá, šupinatá kůže hadů dokáže zachytit každou kapičku vodu a zabraňuje vysychání. Protože hadi získávají energii ze Slunce, dokážou v poušti přežít jen s minimem potravy. Další výhodou hadů je jejich plíživý pohyb do strany, který zabraňuje proboření do písku.

Štíři jsou příbuzní pavouků. Jsou velmi nebezpeční, protože jejich bodnutí může být smrtelně jedovaté.

Sarančata jsou podobná kobyilkám, jaké potkáváme na našich loukách. Jednou za čas se jich najednou vylíhnou miliardy a vytvoří obrovská hejna, která sežerou všechno, co jim přijde do cesty.

Velbloudi bývají často označováni jako „koráby pouště“, protože jsou nejoblíbenějším dopravním prostředkem při cestě přes poušť. Díky zásobám tuku v hrbu vydrží i dlouhé dny bez vody.

Praktické činnosti:

Provázkové sluníčko

Očekávané výstupy:

- rozvíjet jemnou motoriku

Pomůcky:

- bavlněný provázek
- karton
- lepidlo
- barva
- štětec
- váleček (např. na těsto)
- barevné papíry

Postup:

1. Na karton si předkreslíme jednoduchý obrázek (např. sluníčko), který potřeme lepidlem.
2. Na obrysy obrázku přilepíme bavlněný provázek a necháme lepidlo zaschnout.
3. Provázek rovnoměrně potřeme barvou.
4. Karton překryjeme papírem a přejedeme válečkem. Papír opatrně sejmem.

Vrásčitý slon

Očekávané výstupy:

- rozvíjet jemnou motoriku
- dodržovat čistotu přilepení

Pomůcky:

- výkres
- tužka
- fix
- spona na papír

- krepový papír
- barevný papír
- nůžky

Postup:

1. Namalujeme si a vystříháme slona.
2. Nakreslíme oko.
3. Přilepíme kousky zmuchlaného krepového papíru, dokud nepokryjeme celý povrch slonova těla.
4. Vystříháme si z barevného papíru ocas a připevníme ho sponou na papír tak, aby se houpal.

Papoušek z otisků

Očekávané výstupy:

- odvážně zacházet s barvou
- všimnout si typické barevnosti papoušků
- rozvíjet představivost

Pomůcky:

- talíř (nebo jiná plytká nádoba)
- tvrdý papír
- lepidlo
- nůžky
- barvy
- barevný papír

Postup:

1. Na talíř nalijeme trochu barvy a omočíme si v ní dlaň, kterou otiskneme na připravený výkres.
2. Pokračujeme, dokud nemáme dostatek různobarevných otisků.
3. Po zaschnutí barvy všechny otisky vystříháme.
4. Na jiném výkrese otisky složíme do tvaru papouška a přilepíme.
5. Vystříháme a dolepíme oko a zobák.

Opakovací papoušek

Očekávané výstupy:

- procvičit mluvidla
- správně vyslovovat
- ovládat dech

Pomůcky: obrázek nebo plyšový papoušek

Počet hráčů: 6 – 10

Pravidla: děti opakují slova jako papoušek

Obsah: dechová a artikulační cvičení, gymnastika mluvidel

Co cítíš?

Očekávané výstupy:

- vědomé využití čichového smyslu

Pomůcky: malé kelímky, jednotlivé druhy koření nebo ovoce, šátek

Počet hráčů: libovolný

Pravidla: Do malých kelímků nasypete jednotlivé druhy koření – nemusí to být pouze to pěstované v Africe a pokuste se je s dětmi naučit rozpoznávat.

Obměna: Koření je možno nahradit ovocem, možno se zavázanýma očima i podle chuti.

Hra na zapamatovanou

Očekávané výstupy:

- záměrně se soustředit
- úmyslně si zapamatovat a vybavit
- pojmenovat živočichy žijící v Africe

Počet hráčů: minimálně 3

Pravidla: Jedno dítě začne hru se slovy: „V Africe žije“. Děti postupně větu opakují a vždy přidají jedno další zvíře.

Hra na opice

Očekávané výstupy:

- rychle reagovat

Pomůcky: kostky, pastelky, listy papíru

Počet hráčů: minimálně 4

Pravidla: Každé dítě dostane čtyři kostky a napodobuje paní učitelku, ta vždy uspořádá své kostky určitým způsobem. Poté si roli opice vyzkouší i děti a ostatní je stále napodobují.

Obměny: Místo uspořádání kostek mohou děti napodobovat různé činnosti (např. drbání na hlavě, dupání...). Další možností je podle pokynů malovat (např. úkol zní červenou pastelkou namalovat kruh...), cvičit, ukazovat jednotlivé části těla ...

Hra na slona

Očekávané výstupy:

- poznat slona
- orientovat se v prostoru
- zvládnout chůzi v zástupu

Pomůcky: provázek nebo vlna, hudební nahrávka, bonbony a jiné drobné sladkosti

Počet hráčů: minimálně 4

Pravidla: Každému dítěti uvážeme kolem pasu provázek, který visí minimálně 30 cm dolů. Pustíme hudbu, děti se postaví do zástupu a každé uchopí ocásek „slona“ před sebou. „Slon“ vpředu vede ostatní ze svého „stáda“ na procházku v rytmu hudby. Děti se v úloze vůdce „stáda“ vystřídají, a když skončí hudba, tak se pozdraví „sloním pozdravem“ (zvednutím paže = chobotu a dotknutím se paže kamaráda).

Obměny: Rozložíme po místnosti ubrousky a na ně dáme drobné sladkosti (bonbony, křupky...). Děti chodí po čtyřech a pokoušejí se sladkosti najít, když se jim to podaří, jako správní sloni zvednou potravu chobotem – jednou rukou se chytí za nos a druhou prostrčí vzniklým otvorem.

Hra na želvu

Očekávané výstupy:

- koordinovat pohyby paží, zvládnout hod na cíl

Počet hráčů: minimálně 4

Pomůcky: míč, krabice

Pravidla: Děti se posadí do kruhu a doprostřed se umístí krabice = „želví krunýř“. Mezi dětmi koluje míč = „želva bez krunýře“ a až paní učitelka řekne stop, dítě, které má míč v ruce, se pokusí vhodit míč do krabice. Pokud se trefí, vyjme míč z krabice, popřípadě pro něj doběhne, předá dalšímu dítěti a hra pokračuje.

Obměny: Princip hry je stejný, až na to, že místo vhažování do krabice se dítě pokusí se zavřenýma očima doplížit ke krabici a vložit do ní „želvu“ jako do krunýře.

Po stopách hada

Očekávané výstupy:

- využívat smysly

Pomůcky: dostatečně dlouhý provázek

Počet hráčů: minimálně 3

Pravidla: Do trávy položíme provázek, který představuje „hada“. Děti vytvoří skupinu na jednom boku hada. Po povelu se jedno dítě rozeběhne podél hada tam i zpět (po druhé straně). Pokračuje tak dlouho dokud se všechny děti nevystřídají. Měníme způsoby chůze, lezení a poskoků.

Kde zvířata bydlí?

Očekávané výstupy:

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Pomůcky: ohrádky (stavebnice, obruče, špagáty...), africká zvířata (makety, obrázky)

Pravidla: Dítě si vybere zvíře, určí první hlásku slova a podle ní ho dá do příslušné ohrádky.

Obměna: Učitelka záměrně poplete zvířata v dané ohrádce a děti hledají slovo, které nezačíná na dané písmeno.

Vláček veze

Očekávané výstupy:

- poznat počet slabik ve slově

Pomůcky: vláček (obrázek, hračka, řada košíků, krabic nebo židlí), ovoce

Pravidla: Dítě si vybere ovoce, pojmenuje ho, vytleská podle počtu slabik a zařadí do daného vagónku.

Obměna: Menší děti mohou třídit do jednotlivých vagónků podle druhu, barvy...

V dešti

*Dešťové kapičky dostaly nožičky,
ťap, ťap, ťap,
tropily neplechu, dupaly po plechu,
ťap, ťap, ťap.*

*Kocour spal v okapu, spadly mu na tlapu,
ťap, ťap, ťap.
Ach jej, ten naříkal, mňoukal a utíkal,
ťapy, ťapy, ťap.*

Zebra

*Celé stádo bez otěží po afrických pláních běží.
Škoda, že zde není víc pruhovaných krasavic.
Zebry vidět chceš? Tak za nimi běž!
U nás bydlí v ohradě, v zoologické zahradě.*

Žirafa

*Nikdo v noci ani ve dne tuto dámu nepřehlédne.
Pod africkou oblohou svět jí leží u nohou.
Klidně spásá větve stromů, klidně mjíjí stádo slonů.
Lvům pokazí snídani – klidně se jim ubrání!*

Velbloud

*Kde se autům boří kola, velbloud kráčí v pohodě.
V horkém písku – sypkém moři – je jak ryba ve vodě.
Člověk by ve žhavé poušti kamaráda nehledal.
Velbloud lidi neopouští, karavana šlape dál.*

O slonovi

*V buši kdosi na zem buší,
to je vážně k nevíře.
Jaké to má velké uši,
co je tohle za zvíře?*

*Znáte někdo toho tvora?
Hadici má místo nosu.
A jak na mne kouká shora,
jako řidič z autobusu.*

*Má však vážně milá očka,
můj ty světe, je to tak.
Tohle jistě není kočka,
ale slon, velký jako nákladník.*

Lidé

V Africe žije mnoho různých národů. Někteří lidé vypadají stejně jako my, jiní trochu rozdílně. Jedním z afrických národů jsou Pygmejové. Jsou malého vzrůstu a jsou velmi dobří lovci. Žijí hluboko v deštném pralese, takže znají všechna jeho tajemství. Na rozlehlých savanách žijí i kmeny Masajů. Když masajští chlapci trochu povyrostou, začnou bydlet se stejně starými chlapci, místo s rodiči, a společně se učí lovit a bojovat, i když jsou Masajové převážně pastevci. Mezi jejich zvyky patří i pití kravské krve.

V Africe se mluví mnoha různými jazyky. V některých státech si lidé povídají anglicky, jinde francouzsky nebo arabsky. Jazyk, kterým hovoří obyvatelé v Africe střední, neuslyšíte nikde jinde na světě. Je to nejstarší africký jazyk a jmenuje se svahilština.

Praktické činnosti

Domorodec

Očekávané výstupy:

- slovně, výtvarně vyjádřit svou představu
- zvládnout práci s nůžkami
- uvědomit si rozdílnost lidských ras

Pomůcky:

- lepenka
- tempery
- jehla
- bavlnka
- lýkový provázek
- nůžky
- tužka
- štětec
- korálky
- oči

Postup:

1. Na lepenku si předkreslíme tělo a končetiny domorodce podle předlohy. Poté vše vystříháme a nabarvíme na černo.
2. Namalujeme ústa a nos a přilepíme nebo rovněž namalujeme oči.
3. Ruce a nohy připevníme jedním stehem k tělu tak, aby zůstaly pohyblivé.
4. Navazováním lýkových provázků na základní provázek si vyrobíme sukýnku. Tu ozdobíme korálky a ovážeme postavičku kolem pasu. Náhrdelník vyrobíme navléknutím korálků na lýko.

Maska válečníka

Očekávané výstupy:

- uvědomit si existenci jiných národností
- rozvíjet fantazii a tvořivost dětí

Pomůcky:

- výkres nebo měkčí karton
- nůžky
- lepidlo
- kousek gumy
- barvy, pastelky nebo fixy na vybarvení
- korálky, barevné peříčka a další drobnosti na dozdobení
- tužka

Postup:

1. Obkreslíme si masku podle předlohy a vystříháme ji. Pro zpevnění ji můžeme podlepit výkresem nebo měkčím kartonem.
2. Masku vybarvíme libovolnou technikou.
3. Ve vyznačených bodech masku prostříháme a provlékneme gumičku.
4. Na závěr si můžeme masku libovolně dozdobit např. barevnými peříčky, korálky...
5. Masku využijeme při různých pohybových hrách, tancích a soutěžích.

Korálky domorodců

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka

Pomůcky:

- samotvrdnoucí hmota
- tkaničky od bot
- barvy, štětce

Postup:

1. Z kousků hmoty tvoříme kuličky.
2. Propíchneme je špejlí a necháme sušit dle návodu.
3. Po vytvrdnutí zdobíme barvami a pak navlékáme na tkaničky.
4. Děti se korálky ozdobí.
5. Abyste vypadali úplně jako domorodci, pomalujte si tváře barvami na tělo.
6. Může následovat tanec podle rytmů bubnů, tamburín, chrastítek, které si děti také mohou samy vytvořit např. z obalů od filmů do fotoaparátů, tenisových míčků, plechovek...

Africká řeč

Očekávané výstupy:

- porozumět jednoduchým svahilským frázím

Ahoj! = Jambo!

Dobrou noc! = Ulale salama!

Mám se dobře. = Sijambo.

Jak se máš? = Halí ngani?

Nashledanou! = Kwa heri!

Jak se jmenuješ? = Jina lako nani?

Jmenuji se = Jina langu ni

Jiný, ale kamarád

Očekávané výstupy:

- umět rozpoznat rozdílnost lidí, pochopit, že každý má ve společenství své místo

Pomůcky: obrázky lidí různých národností, encyklopedie, časopisy...

Postup: Vybereme z kolektivu dětí 2 – 3 rozdílné děti (např. štíhlá dlouhovlasá

blondýnka, pihovatý chlapec s ježkem, zavalitější chlapec v brýlích...). Postupně každého s pomocí dětí popíšeme (výška, barva vlasů, očí, typické vlastnosti, zájmy apod.). Dbáme na pozitivní hodnocení. Tak dojdeme k rozdílnostem jednotlivých lidí. Přejdeme k obrázkům jiných národností, které postupně také popíšeme a zmíníme se o typických znacích. Pokusíme vysvětlit jejich původ či význam (černoši – snědá kůže vlivem stálého slunečního záření apod.). Dále může následovat:

Hra na Popletky – třídíme vhodné oblečení, doplňky a nářadí typické pro určité skupiny lidí (eskymáci, Afričané, indiáni, kovbojové...).

Skládání obrázků – typické obrázky pro jednotlivé národnosti rozstříhneme na několik dílů a pomícháme. Děti je třídí a skládají. Menším dětem ulehčíme třídění dílků společnou barvou pozadí.

Život v Africe

Lidé ve městech žijí podobně jako my. Ovšem život na vesnicích, které jsou roztroušené v savaně nebo v deštném pralese, se od toho našeho velmi odlišuje. Na venkově lidé žijí v seskupeních, kterým se říká kmeny. Každý kmen má své specifické zvyky a tradice.

Všechny kmeny si obstarávají obživu díky zemědělství, některé se věnují i lovu a sběru. Sbírají bylinky a další rostliny volně rostoucí v přírodě. K lovu používají tradiční nástroje jako luk, šíp a oštěp. Loví především drobná zvířata, někdy i antilopy nebo divoká prasata. Afričtí zemědělci pěstují sladké brambory – batáty a manioky, jižní ovoce, zeleninu, obilniny, ale také kávu, tabák a koření (bazalka, kmín, hřebíček, muškát, pepř...).

Lidé v Africe bydlí různě. Někteří stále žijí tradičním způsobem života a obývají malé domky postavené z větví stromů a vysoké, suché africké trávy. V některých oblastech si lidé staví svá obydlí z hliněných cihel, které si sami uplácávají a suší. Mnoho Afričanů se dnes stěhuje za prací v průmyslu do měst. Proto jsou africká města a jejich ulice přečpané lidmi a chatrnými, polorozpadlými příbytky. Ovšem i v Africe ve velkých městech už stojí i moderní výškové budovy.

Ve většině kmenů mají ženy a děti dvě důležité povinnosti. Jednou z nich je sbírání dřeva, což je úkol obtížný, protože v savaně roste jen málo stromů. Dřevo je ale velmi potřebné, jelikož se používá na vaření, ale i na stavbu domů a opevnění. To se často staví kolem celé vesnice, aby chránilo její obyvatele před divokými zvířaty. Děti a jejich maminky také nosí vodu od studny nebo řeky do vesnice. Často je to velmi dlouhá a nebezpečná cesta, ale bez vody žít nejde.

Oblíbenou africkou zábavou je tanec. Afričané si sami vyrábějí bubny i jiné jednoduché hudební nástroje. Večer rozdělají oheň, kolem kterého pak za doprovodu bubnů a zpěvu tancují.

Pěstování řeřichy

Očekávané výstupy:

- osvojit si elementární poznatky o růstu rostlin

Pomůcky:

- kelímek
- vata
- konvička na zalévání
- semínka řeřichy

Postup:

1. Kelímek vysteleme vatou a navlhčíme ji.
2. Nasypeme semínka na vatou, pro zpestření je můžeme rozmístit ve tvaru písmena, obrázku...
3. Nádobu umístíme na slunné místo.
4. Udržujeme vatovou vystýlku dostatečně vlhkou.
5. Do týdne by řeřicha měla být dostatečně vzrostlá, je možné ji použít do salátu nebo na ozdobu pokrmů.

Sypané obrázky

Očekávané výstupy:

- ovládat koordinaci ruky a oka

Pomůcky:

- tužka
- výkres
- lepidlo
- káva a další různě barevné druhy koření
- fazole, hrách nebo jiná luštěnina

Postup:

1. Na menší kousek výkresu si předkreslíme libovolně široký rám a jednoduchý obrazec.
2. Poté si luštěniny vyrobíme rámeček tak, že jednotlivé kousky postupně lepíme vedle sebe do připravené šablony.
3. Když máme rámeček hotový, začneme se zhotovováním samotného obrazce. Jeho jednotlivé části vždy potřeme lepidlem a vysypeme vybraným druhem koření.
4. Jakmile jsme hotovi, necháme obrázek vyschnout ve vodorovné poloze, aby se nám jednotlivá koření neslila.

Hurá pro vodu

Očekávané výstupy: Uvědomit si denní povinnosti dětí v Africe, rozvíjet obratnost a rovnováhu.

Pomůcky:

- předmět znázorňující vodu – např. kelímek od jogurtu
- modrý krepový nebo obyčejný papír...

Počet hráčů: minimálně 6

Pravidla: Po zahradě rozmístíte několik „studen a řek“. Děti rozdělíte do skupin a stanovte místo, kam budou jednotlivá družstva nosit své úlovky. Vyhrává to družstvo, kterému se podaří v daném časovém rozmezí najít a přinést co nejvíce „vody“.

Sběrači dřeva

Očekávané výstupy:

- uvědomit si běžný život afrických dětí
- rozvíjet pohybové dovednosti, tvořivost a motoriku

Pomůcky:

- dřevo
- lepidlo
- výkres

Pravidla: Zkuste si na zahradě vaší MŠ zahrát na sběrače dřeva. Děti dostanou za úkol najít co nejvíce dřeva a přinést ho na smlouvané místo. Nasbírané dřevo pak můžete

využít k libovolnému účelu. Například si můžete vyrobit originální obrázky z větví (kladením do různých obrazců na zahradě) nebo větviček (lepením menších větviček nebo kůry na papír).

Posílání signálů

Očekávané výstupy:

- vědomě využívat své smysly

Počet hráčů: 3 – 7

Pravidla: Hráči jsou v kruhu. Učitelka (postupně i dítě) „pošle“ vedle sedícímu dítěti signál (hra na tělo), ten je musí přesně předat dalšímu, až signál obejde celý kruh. Zkontrolujeme u posledního, zda se dodržel.

Příklady signálů: poklepání na čelo, poplácání po rameni, pohlazení vlasů...

Obtížnost stupňujeme určeným počtem pohybů nebo kombinací více signálů po sobě.

Zbraně domorodců

Očekávané výstupy:

- poznat tradiční zbraně domorodců
- ovládat koordinaci těla

Počet hráčů: není rozhodující

Pomůcky:

- luky
- šípy
- oštěpy
- terče...

Postup: Uspořádejte si s dětmi závody ve střelbě s lukou a hodem oštěpem.

Obměna: Zbraně mohou vyrábět společně s otci či dědečky při DNI OTCŮ, který v naší MŠ pořádáme jako kompenzaci oslav Dne matek.

Děti v Africe

Africké děti musí hodně pracovat, ale stejně jako děti všude na světě si i rády hrají. Hračky jim vyrábějí jejich rodiče nebo si je děti vyrábějí samy. Většinou jsou vyrobené ze dřeva, zvířecích kůží a kostí, kamínků apod. Můžete si zkusit zahrát některou z níže uvedených her, které patří mezi nejoblíbenější hry afrických dětí.

Sběrači pokladů

Vytvořte si sbírku přírodních materiálů, se kterými se mohou africké děti setkat (dřívka, kameny, koření, káva, písek, kůže ...).

Had

Očekávané výstupy:

- spolupráce ve skupině
- respektovat názor druhého
- dokázat zformulovat myšlenku

Pomůcky: žádné, ale je možné vyznačit území, ve kterém bude hra probíhat

Počet hráčů: minimálně 3

Pravidla: Jeden hráč je zvolen „hlavou hada“. Hráč představující „hlavu“ se snaží chytit některého z ostatních hráčů. Jakmile se mu to povede, chycený se stává „ocasem hada“ a oba hráči se chytí za ruce. „Had“ pokračuje v chytání, dokud nechytí všechny hráče (k „hadovi“ se stále přidávají nově chycení, nikdo „hada“ neopouští).

Přeskakování pytle

Očekávané výstupy:

- koordinace těla

Pomůcky: lano a pytel naplněný libovolným materiálem

Počet hráčů: minimálně 5

Pravidla: Na konec lana se přiváže pytel, tak aby lano zůstalo na jednom konci dostatečně dlouhé. Vybere se jeden hráč, jehož úkolem je točit lanem. Ostatní hráči stojí v kruhu a snaží se přeskakovat točící se lano. Jakmile se přeskakující hráč dotkne provazu, vypadává ze hry. Vítězí hráč, který zůstane ve hře jako poslední.

Obměny: Délka provazu i rychlost rotace mohou být různé.

Měsíční dítě

Očekávané výstupy:

- myslet kreativně

Pomůcky:

- obláčky
- klacíky
- křída a jiné předměty, které lze použít k vyznačení obrysu

Počet hráčů: minimálně 3

Pravidla: Jeden hráč je vybrán jako „TO“ a vzdálí se, aby neviděl na ostatní. Ostatní hráči vyberou „dítě“. To si lehne na zem a ostatní označí jeho obrys pomocí nachystaných pomůček. Když je obrys hotový, „dítě“ se přidá zpět mezi ostatní a „TO“ se vrátí a hádá, komu patří obrys – kdo je dítě. Jestliže „TO“ uhodne, hádá i v dalším kole, pakliže ne, je vybráno nové „TO“.

Chytni ocas

Očekávané výstupy:

- rozvíjet obratnost a postřeh

Pomůcky: kapesníky nebo šátky.

Počet hráčů: minimálně 4

Pravidla: Hráči se rozdělí do dvou skupin. Každý tým utvoří řetěz a hráč na konci řetězu si za opasek, do kapsy, za pas apod. upevní šátek nebo kapesník představující „ocas“. První osoba v řadě vede své družstvo při pronásledování a snaží se chytit „ocas“ druhého týmu. Vyhrává to družstvo, kterému se podaří připravit soupeře o jeho „ocas“.

Obměny: Je možné hru hrát s více družstvy, každé by ovšem mělo být minimálně dvoučlenné. V tom případě vyhrává ten tým, kterému se povede ubránit vlastní „ocas“. Druhou variací může být připevnění „ocasu“ na oba konce řetězu.

Semínka

Očekávané výstupy:

- rozvíjet jemnou motoriku
- vědomě se soustředit

Pomůcky: 24 „semínek“, které mohou představovat ořechy, hrací kuličky a všechny ostatní kulaté předměty

Počet hráčů: 2

Pravidla: „Semínka“ jsou rozdělena tak, že každý hráč jich má 12. Hráči si kleknou čelem k sobě v libovolné vzdálenosti a před sebe si seřadí jejich „semínka“. První hráč kutálí jedno ze svých „semínek“ směrem k soupeři a snaží se zasáhnout jedno z jeho „semínek“. Pokud se mu to povede, získává soupeřovo „semínko“, jestliže ne, soupeř naopak získává jeho. Hra pokračuje, dokud jeden z hráčů nezíská všechna soupeřova „semínka“.

Obměny: Libovolně lze určit vzdálenost mezi hráči i počet „semínek“.

Africké pohádky (volné překlady z anglických originálů)

Princ Sadaka

Před mnoha a mnoha lety žili na východě Afriky Svahilský sultán a jeho sedm synů. Jeden po druhém se synové vydávali na zkušenou do světa, ale ani jeden z nich se nevrátil. A tak se stalo, že po čase nikdo nevěděl, kde jim je konec.

Sultánovi se moc stýskalo, ale byl už příliš starý na to, aby se vydal na dalekou cestu přes Indický oceán hledat své syny. Jednoho dne se nejmladší princ, když vyrostl v dospělého muže, rozhodl se najít své bratry. Jmenoval se princ Sadaka. Byl velmi krásný a odvážný, ale neuměl příliš číst v mapách. Sadaka plul týdny a týdny křížem krážem obrovským Indickým oceánem, ale nemohl najít své bratry. Princ ztratil spoustu času, protože nevěděl, jak zacházet s mapou.

Zatímco se Sadaka pokoušel najít správnou cestu, našel si spoustu kamarádů. Na jednom ostrově dal jídlo holoubkovi, který byl tak hladový, že nemohl ani letět. Na druhém ostrovu dal ječmen hladovějícímu cvrčkovi. A na třetím ostrově strávil hodiny povídáním si s džinem, který byl tak záhadný, že se ho většina lidí bála navštívit.

Noví kamarádi mu byli velmi vděční a nabídli mu svou pomoc. Holoubek naučil prince číst mapy. Džin pověděl princovi, že viděl jeho bratry plout na ostrov Pemba, ale žádného z nich neviděl plout zpět. Cvrček, který rád poslouchal, co si lidé povídají, pověděl princovi spoustu zvěstí o ostrově i o jeho krutém sultánovi.

Princ Sadaka se tedy vydal na cestu. Když přijížděl k ostrovu, uviděl nádherné červené lodě, které patřily jeho bratrům. Princ věděl, že musí být velmi opatrný, protože sultán byl známý svou krutostí a záludností. Jakmile dorazil do paláce, zeptal se sultána na svých šest bratrů. Sultán mu s úšklebkem odpověděl: „Dobrá, propustím tvé bratry. Ale nejdřív musíš splnit tři úkoly.“

Ještě v noci sultán ukázal princovi jeho první úkol: „Než se rozední, musíš roztřídit tyto tři pytle různých semínek“, řekl a odešel. Princ Sadaka se tedy dal do práce. Jenomže čas

rychle ubíhal a třídít drobná semínka bylo moc titěrná práce pro urostlého prince. Najednou si princ vzpomněl na své tři kamarády, kteří mu slíbili pomoci, kdykoli to bude potřebovat. Zavolal si tedy na pomoc holoubka. A byla to dobrá volba! Holoubkovi šlo třídění semínek jedna radost a do rána byl s prací hotov.

Další den ráno vzal sultán prince Sadaku do rozlehlých zahrad obklopujících palác. Princovým úkolem bylo jeho mečem pokácet obrovské stromy baobab. Tentokrát princ požádal o pomoc džina, protože věděl, že si s tímto nesplnitelným úkolem dokáže poradit pouze on. Princ požádal džina, aby stromy pouze vydlabal, ale aby zůstaly stát. Poté, když se sultán vrátil, už byl princ sám schopen stromy jedním setnutím mečem porazit. Sultán řekl Sadakovi: *„Překvapil jsi mne. Ale nezapomínej, ještě jeden úkol musíš splnit, aby tví bratři byli volní“.*

Večer byl princ Sadaka povolán do sultánova paláce znovu. Všichni sultánovi přátelé zde byli také, protože ten den sultán uspořádal ve svém sídle bál. A to byl také princův poslední úkol. Sultán řekl princovi: *„Najdi mou nejoblíbenější dceru a zatanči si s ní.“* Sadaka se pečlivě rozhlížel. Všechny dívky byly krásné a oblečené ve stejně nádherných šatech. Princ si vzpomněl, že jeho kamarád cvrček ví o sultánovi vše, a tak si ho nenápadně přivolal na pomoc. A když si Sadaka začal princeznu prohlížet znovu, uviděl, že jedné z nich sedí na ramenu cvrček. Když začala hrát muzika, princ bez váhání přistoupil k princezně s cvrčkem na rameni a začali spolu tancovat. *„Tví bratři jsou volní!“*, zvolal sultán, jakmile to uviděl a spokojeně se usmíval.

Sultán byl spokojený, protože s tak chytrým mladým mužem jako byl Sadaka, se ještě nikdy nesešel. A jeho nejmladší a nejoblíbenější dcera byla princem nadšená také. Princ Sadaka byl ale nejenom odvážný, ale také zvědavý. A tak se sultána zeptal, proč vlastně jeho bratry uvěznil. A sultán mu odpověděl: *„Tví bratři byli velmi hrubí, když přijeli na ostrov, princ. Vtrhli do mého paláce zrovna, když jsem si odpoledne zdřímnuv a začali povykovat. A tak jsem je jednoho po druhém nechal zavřít do vězení.“*

Sultán dodržel své slovo a propustil bratry. A jak to všechno skončilo? Princ Sadaka se oženil s nejmladší princeznou a jeho bratři s ostatními sultánovými dcerami a všichni žili na ostrově Pemza šťastně až do smrti.

Jak želva vyzrála na hrocha a slona

Slon a hroch byly zvyklí jíst vždycky společně, protože byli nejlepšími přáteli. Jednoho dne, právě když společně večeřeli, se z ničeho nic objevila želva a řekla jim: *„I když jste oba velcí a silní, ani jeden z vás mě nedokáže vytáhnout provazem z vody. Když to dokážeš, slone, dám ti, co budeš chtít.“* Slon, protože viděl, že želva je malinká, nabídku se smíchem přijal.

A tak se následující den ráno slon a želva setkali na hoře blízko řeky. Želva si uvázala za nohu silný provaz a vydala se dolů k řece. Tam skočila pod vodu, uvázala místo sebe na druhý konec provazu velký a těžký kámen ležící na dně. Slon tahal a tahal, ale s těžkým kamenem pohnout nedokázal, a tak musel uznat, že želva je vítěz.

Jen nerad slon prohlásil: *„Jsi vítěz, copak si přeješ?“* *„Přeji si, aby se mnou zítra soutěžil tvůj kamarád hroch“*, odpověděla želva. A tak se také stalo. Ale ani hroch nedokázal pohnout s velkým těžkým kamenem, ani neodhalil želví trik.

Hroch i slon museli uznat, že želva je stejně silná jako oni, a rozhodli se ji přijmout mezi sebe. Ale želva ve skutečnosti nebyla tak silná, jak si její noví kamarádi mysleli, vyhrála, protože byla tak vchytralá!

Poté, co se noví kamarádi poprvé společně najedli, želva řekla: „*Oba jste mí přátelé a já bych chtěla žít s každým z vás, ale nemohu být na dvou místech současně. A proto nechám svého syna, aby žil na zemi s tebou, slone, a já budu žít ve vodě s tebou, hrochu. A proto dnes žijí želvy ve vodě i na souši*“.

Mangová zmrzlina

Očekávané výstupy:

- využívat smyslů
- uvědomovat si odlišnost kultur
- znát nejoblíbenější sladkostí afrických dětí

Ingrediencie:

- 2 velká manga
- 5 dl kokosového mléka
- 1–2 lžíce medu
- 1 cm oloupaného, na plátky nakrájeného zázvoru
- půlka limety
- 1–2 kiwi

Příprava

- mango oloupeme a čtvrtinu dužiny pokrájíme na kousky
- zbytek dužiny rozmixujeme
- přidáme kokosové mléko, med a zázvor a vyškrábeme dužinu a šťávy z limety
- rozmixujeme na hladkou kaši a přidáme kousky manga
- hmotu necháme zmrazit

Ovocný salát

Pomůcky:

- různé druhy exotického ovoce
- med
- mísa
- kompotové misky
- lžičky
- příborové nože
- desky

Postup:

- společně s dětmi oloupejte a omyjte připravené ovoce
- děti jej opatrně nakrájejí příborovým nožem na malé kousky
- nakrájené ovoce dáme do mísy a dochutíme medem
- hotový salát rozdělíme do menších misek

Protože několik dětí bylo na dovolené v Egyptě, věnuji se tomuto státu podrobněji.

Starověký Egypt

Podél Africké řeky Nil se před 5 tisíci lety usadili lidé a vytvořili jednu z nejslavnějších civilizací. Egyptu vládli králové, kterým se říkalo faraóni. Ti byli pohřbíváni do obrovských pyramid společně se svými poklady. Před uložením do pyramidy byl faraón mumifikován. Jeho vnitřní orgány (plíce, játra) byly vyjmuty a uloženy do speciální schránky a tělo

zemřelého bylo zabaleno do pruhů látky namočených v pryskyřici. A proč vlastně vznikaly slavné egyptské mumie? Protože Egypťané věřili, že uchovají svá těla a budou žít navěky.

Pyramida z vršků

Očekávané výstupy:

- znát barvy a jejich odstíny

Pomůcky:

- předkreslené obrázky pyramid, plastové uzávěry

Postup: Připravíme obrázky pyramid z koleček. Barvy a velikost odpovídají přesně plastovým víčkům.

Obměna: Z těchto víček stavět prostorové pyramidy na podložce. Podle vyspělosti dětí je možno přidávat více a více pater.

Hod do pyramidy

Očekávané výstupy: koordinovat pohyb těla a paže, zvládat hod horním obloukem a hod na cíl

Pomůcky:

- plechovky
- míčky
- mety

Postup: na 3 pokusy shodit co největší počet plechovek

Obměna: možno použít plastové válečky, kostky, cihly

Na mumie

Očekávané výstupy: ovládat koordinaci ruky a oka, procvičit trpělivost, jemné zacházení s papírem

Pomůcky:

- role toaletního papíru (hrubšího, pevnějšího)

Počet hráčů: několik trojic předškolních dětí

Postup: 1 dítě je mumie. Další 2 děti ho omotávají od hlavy až k patě papírem. Musí pracovat opatrně, aby se papír nepřetrhl. Pokud se tak stane, jeden z dvojice motajících utržený konec přidrží, než ho znovu přimotá. Úkolem je omotat celou mumii kromě úst a vypotřebovat celou roli. Mumii vysvobodíme roztrhnutím papíru (zpět namotat již nejde).

Poznámka: Potrhaný papír lze využít ke kašírování nebo k mačkání papírových koulí apod. Možno také použít několik ob vazů nebo pruhu krepového papíru (jsou pevnější).

Na sfingu

Očekávané výstupy:

- umět ovládat své emoce

Počet hráčů: není omezen

Postup: jedno dítě představuje sfingu (můžeme mu dát papírovou hlavu sfingy), ostatní jsou před ním a snaží se ho rozesmát (slovně, mimicky), ale ono musí zachovat klid. Pokud se dítě rozesměje, vypadá a vybereme jiné. Pokud to dítě vydrží, hru omezíme časově.